

Cenevre mühim faaliyetlere sahne oluyor

Türk heyetinin müzaheret ettiği teklif kabul edildi

Tütün siyasetimiz

Cenevrede münakaşa!

Alman, Türk ve İtalyan noktai nazarları galebe çaldı..

Tevfik Rüşü B. M. Curtius M. Grandi

CENEVRE 5 (A.A.) — Avrupa birliği hakkında tetkikat icrasına memur komisyonun son celsesi dört saatten fazla devam etmiştir. Bu celse, Sovyet heyeti tarafından verilmiş olan iktisadi ademi tecavüz projesi hakkındaki müzakerata tahsis edilmiştir.

M. Curtius ile İtalya ve Türkiye heyetleri hususi bir komitenin tayinini istediklerinden ve diğer taraftan Lord Cécil, bütün devletleri alâkadar eden Sovyet projesinin, meclisi kebirin tasvip etmesi şartı ile, tetkik edilmek üzere Cemiyeti Akvam iktisadi komitesine tevdi edilmesi suretinde M. Matra tarafından serdedilen teklife müzaheret edildiğinden tamamile usule ait ve uzun bir takım münakaşalar cereyan etmiştir.

M. Litvinoff, projesinin ister iktisadiyatçılarından mürekkep olan Avrupa talî komitesince ister hususi bir komitece ve fakat herhalde tetkik edilmesini istemiş, arzusu tatmin edilmediği takdirde teklifi geri alacağı tehdidinde bulunmuştur.

Lord Cécil, ultimatom mahiyetindeki bu tehdidi protesto etmiştir.

Bunun üzerine M. Flamin, usul meselesinin esas itibarile ehemmiyetsiz olduğunu beyan ve mevzuu bahis teklifin iktisadi harbe nihayet veremeyeceği mütaleasını serdeylemiştir. Mumaileyh, bu proje tetkik edildiği zaman Fransanın kendisini ecnebi devletler tarafından itihaz edilmiş olan müdafaa sistemlerinin mağduru gibi göstererek bu sistemlere karşı tecavüzlerde bulunmak için harici ticaretinin inhisarı arkasına sığınmaktan ibaret hususi bir iktisadi sisteme sahip bir devletin manevralarına karşı koymak için, mukabil tekliflerde bulunacağını söylemiştir.

Nihayet komisyon, M. Curtius'un teklifini kabul etmiştir. Bu teklif mucibince Avrupa komisyonu tarafından vüde getirilecek hususi bir komite, meclisi kebirin tasvibini talep edecektir. Bunun üzerine komisyonun celsesine hitam verilmiştir.

Fransız murahhasının beyanati

CENEVRE, 5 (A.A.) — Avrupa birliği komisyonunda M. Flamin, Rus murahhas heyeti tarafından teklif edilen iktisadi ademi tecavüz misaki meselesi münasebetile vâki beyanatında Fransız hükümetinin bu teklifi tasvip ettiğini, ancak Rus murahhas heyetinin teklifini verdiği şeklin iyi neticeler veremeyeceği mütaleasını da bulunduğunu söyledikten sonra demiştir ki:

"İşte Rus teklifinin bu şekilde dolaylıdır ki, Fransa hükümeti (Devamı 4 üncü sahifede)

İşler çabuk bitecek..

Rumlar, komisyon müraacaat etmezse haklarını kaybedecekler..

Son vaziyet nedir?

Muhtelit Mübadele komisyonu işlerin bir an evvel ikmal için büyük bir mesai sarfetmektedir.

Tasfiye işleri müsait bir sahada ilerlemektedir. Bürolar hemen her gün toplanmaktadır.

Kat'i olarak söylenmemekle beraber komisyonun bütün işlerini azami yedi, sekiz aya kadar tasfiye etmesi ve mesaisini bitirmesi tahmin edilmektedir.

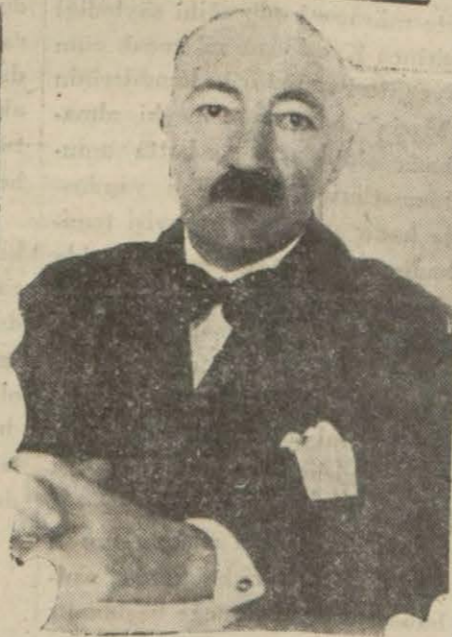
Etabli müraacaat müddeti Etabli vesikası almak için Rumlara verilen müddet bu ayın on beşinde bitecektir.

Garbi Trakyada dahi Türklerin oradaki komisyon müraacaat müddetleri aynı zamanda bitmektedir.

Müraacaat etmigenler Aldığımız malûmata göre

rilirse geçmiş fırsatları, kaybedilmiş menfaatleri telâfi etmek kabildir. Yanlış yolun neresinden dönüle kârdır.

Siirt Meb'usu MAHMUT

Muhtelit mübadele komisyonu Türk heyeti murahhasası reisi Şevki Bey

Garbi Trakya'da komisyon müraacaat etmeyen Türk kalma mış gibidir.

Keza burada da vaziyetlerin den emin olup ta müraacaat etmeyen Rum yok gibidir. Ancak müraacaat etmeyenlerin mikdarı (Devamı 4 üncü sahifede)

Heyeti Vekile Toplandı

ANKARA 6 (Telefon) — Heyeti Vekile öğleden sonra toplandı. İçtima saat altıya kadar devam etti. Birikmiş mesail üzerinde müzakerat cereyan ettiği anlaşılmaktadır.

Gazi Hz. Adada

Gazi Hazretleri evvelki gece Er tuğrul yatı ile Büyükdâyı teşrif buyurarak Yat klüpte bir müddet istirahat ve sonra Yalova'ya avdet buğurmuşlardır.

Faşist Çocuklar Bu sabah İstanbul'a geliyorlar

Bir müddetten beri şehrimizde beklenen Faşist izcileri bu sabah şehrimize geleceklerdir.

Batisti vapur ile seyahat etmekte olan genç faşistler 800 kişidir. Muallimlerle birlikte seyahat etmektedirler ve söylendikine göre İtalya reisi hükümeti Sinyor Musolini'nin öğülleri da bu kafile içinde bulunmaktadırlar. İtalyan izcileri şehrimizde ancak bir gün kalacaklardır. İz ciler saat sekizde limanımıza gelecek olan vapurdan çıkınca muntazam bir şekilde Taksim'e giderek abideyi ziyaret ve merasimle çelenk koyacaklardır. Genç faşistler bundan sonra öğleye kadar şehrin sayanı temaşa mahallerini gezeceklerdir.

Öğleden sonra Boğaziçine giderek bir gezinti yapacaklardır. İz cilerin bu akşam hareketleri mukarredir.

Türk Tarihi

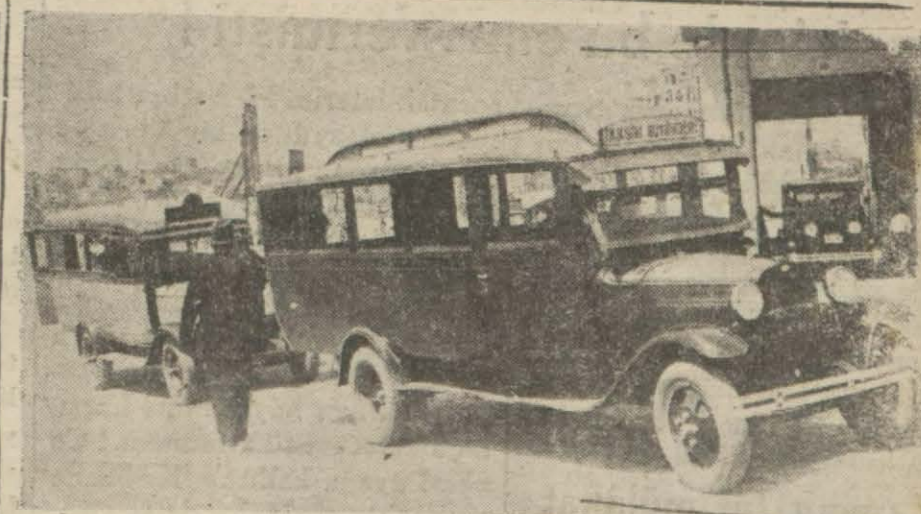
Cemiyete yeni ve kıymetli bir aza

Kuleli askeri lisesi tarih muallimi Tevfik Bey, Türk tarihi tetkik cemiyeti riyaset divanı tarafından mezkûr cemiyetin âzalığına intihap olunmuştur. Tevfik Bey kırk sekiz seneden beri askeri mekteplerde tedrisatta bulunmaktadırlar. Kendisi Manastır askeri idadisinde hoca bulunduğu sırada Gazi Hazretlerine de tedrisatta bulunmuş, güzide tarih muallimlerinden rütbesinden tekadüde sevkedilmiş bulunmasına rağmen tedris hayatındaki muvaffakiyetleri dolaysile hayatı talimiyesinden ayırt edilmemiştir.

Türk tarihi tetkik cemiyetinin her halde bu mütebedbi ve kıymetli tarihşinasımızdan büyük istifadeler temin edeceği muhalkaktır.

Mektep ihtiyacı

Bugün 4 üncü sahifemizde

Şirketi Hayriyenin Boğaziçine işlettiği otobüslerden biri

Bu da bir mesele!

Şirketi Hayriye karada otobüs işletebilir mi?

Şirketi Hayriye Boğazın iki sahiline ve diğer bazı hatlarda otobüs işletmek için tetkikat ve teşebbüsüne devam etmekte.

Yalnız, Şirketin otobüs işletme teşebbüsünden bir mesele çıkmaktadır. Şirketi Hayriye-

nin mukavelenâmesinde denilmektedir ki: "Şirket Türkiye dahilinde seyri sefer işleriyle uğraşmaya mezdur. Ancak esas Boğaz seferlerinin fer'i seferlerden müteessir olmaması lâzımdır.. (Devamı 4 üncü sahifede)

Yangından kim mes'ul

Eğer Rüsumat memuru tabanca bekçi farkında bile değilmiş!

Hereke fabrikasında cuma gecesi çıkan yangın hakkında son gelen malûmata nazaran, yangın bu büyük mensucat fabrikasının mühim bir kısmını mahvetmiştir.

Yangının nereden ve nasıl çıktığı bütün tahkikata rağmen elân anlaşılamamıştır. Maamafih en yakın ihtimalle göre yangın buhar kazanları dairesinden ve ateşlerin iyi sönmemesinden çıkmıştır.

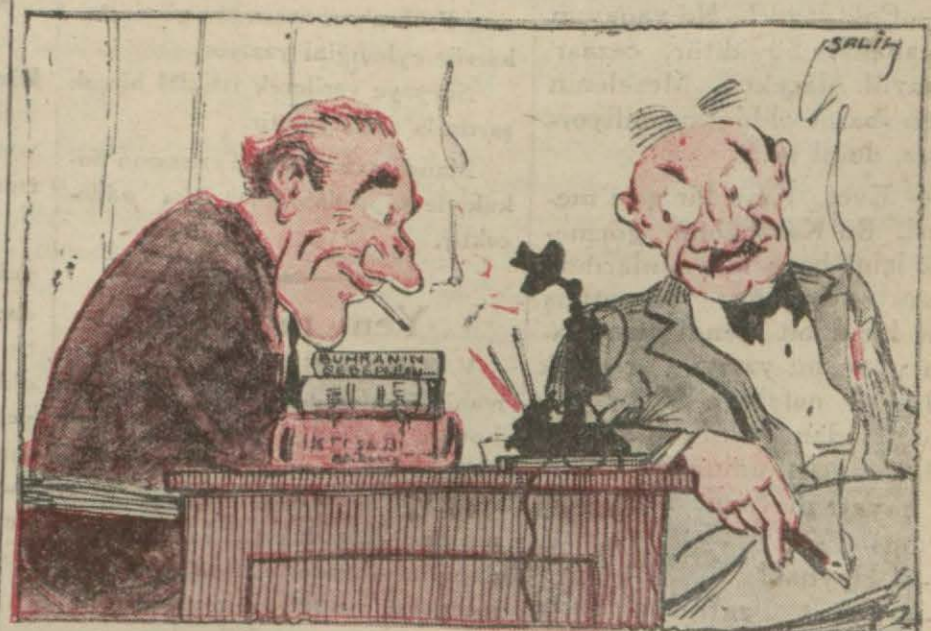
O gece fabrikanın gece bekçileri olan Ali ve Vahit nezaret altına alınmışlardır. Buna sebep yangın çıktığı esnada bu iki bekçinin de yangından haberdar olmamış bulunmalarıdır. Bilhassa o esnada nöbette bulunan Ali efendinin uyuduğu tahakkuk etmiştir.

Yangını evvel civardaki Rüsumat memuru Emin Bey görmüştür. Bu zat alevleri görünce derhal silah atarak etrafı yangından haberdar etmiş ve pek az sonra 500 amele yangını söndürmek için faaliyete başlamışlardır. Fakat bütün gayretler boşuna çıkmış ve yangın bütün şiddetle ilerleyerek 6 daireyi yakmıştır. Yalnız bunun bir faydası olmuştur ki bu sayede fabrikanın yeni makineler, mevaddı iptidaiye ve kimyeviye kısmı kurtarılmıştır.

Yangın denilebilir ki münhasıran amelenin gayreti sayesinde sönmüştür. Muhtelif mahallerden gelen itfaiye grupları yangın mahalline geldikleri zaman ateşin basılmış olduğunu görmüşlerdir.

Hereke'de Gebze müddeiumumi si Muammer Bey tahkikata devam etmektedir. Diğer taraftan İstanbul'dan giden sigorta ekspresleri yangın mahallinde tahkikata başlamışlardır. En ziyade makinelerin kıymetli rîle işe yarayıp, yaramayacaklarının tesbitinin müskil olacağı söylenmektedir.

Otomatik telefon yakında işleyecek..

— Bırak canım telefonun da zevki tadı kalmıyacak!
— Neden?
— Neden olacak, matmazlıların cilveli, şakacı sesleri yerine artık, kulaklarımızı madeni sesler dolduracak.. Bunun da tadı kaçtı dedim ya!!

Siyasi tefrika: 15

KARA BİR GÜN
İstanbul nasıl işgal edildi?
Derhal idam!

Fransız Despere, Süleyman Nazif için de bu emri vermişti!

"Senin için yüreğim titre-di. Sen muhakkak surette kur şuna dizelecektin. İmza ettiğin yazıyı Françe Despere okur okumaz altına kırmızı kalemle şöyle yazmış: Amenez - les et fusillez - les immediatement devant l'Ambassade de France. Onları götürünüz ve Fransız sefarethanenin önünde he-men kurşuna diziniz. (1)

Kamçılı bir mülakat
Biraz da sevimli muharrir-lerimden Ercüment Ekrem Beyi dinliyelim:
"Yeni matbuat müdürü tayin olunmuşum. Eris (şimdi Atina sefiri) ve Safa (şimdi Tahran sefaret müsteharı) Beyler İdaresi altında bir mü rakabe heyeti teşkil ettik.

Aynı günde matbuat arka-daşlarımızdan Hayri Bey (1) kara bir haber verdi: Aziz Hü-daiyi Fransızlar tevkif etmiş-ler. İdam edeceklermiş! Mat-buat uğrunda felâkete uğruyan bir arkadaşımız için Matbuat Müdüriyetinin "lakayt kalması mümkün değildi. Yüzbaşı La-malet vasıtasıyla Françe Des-pereye mülakat istedim; ce-vap geldi; Fransız ordusunda zabıtlık eden yüzbaşı Halit va-sıtasıyla müracaatta bulundum, ertesi gün akşam üzeri kabul edeceği cevabı geldi. Pek aza-met sahibi olan Ceneralin bir Türk memurunu kabul etmesi büyük bir hâdise idi. Saat 15 te Kuruçesmedeki yalıya git-tim. Aşağıda bir salona aldılar: az sonra Ceneral içeri gir-di. İki parmağını kasketine getirerek dudaklarının ucile bonjur! dedi. Odadaki büyük yazhanenin köşesine ilişti. E-linde tuttuğu kırbacile oynya-rak sordu:

— Ne istiyorsunuz?
Tavrında fethettiği şehrin anahtarlarını teslim me-mur belediye reisini kabul eden bir Fatih hali vardı.

— Pek nazik bir meseleyi Ceneral Hazretlerine anlatma-ğa ve adalete istemeğe geldim.
— Ne sftatile?
— Ben Osmanlı hükümeti-nin Matbuat müdüriyim.
— Ne vakittenberiyim?
— Birkaç gündenbergi.
— İttihatçılar zamanında bu vazifede değil miydiniz?
— Hayır; yeni tayin olun-dum ve daha işe başlamadan çok elemli bir hâdiseye mutta-li oldum: Sarsör arkadaşlarımdan biri vatan aşkile kendini heyecana kaptırmış, telâkkiye göre fazilet veya cinayet adde-dilecek bir hareket bulundu-ğundan dolayı tevkif edilmiş.

— Anladım, yüzbaşı Aziz Hüdaiden bahsediyorsunuz.
— Evet, Jeneralim.
— Çok yazıklı. Ne yapayım iki kabahati büyüktür, cezası da büyük olacaktır. Meselenin neden ibaret olduğunu biliyor-sunuz, değil mi?
— Evet, Kara bir gün me-selesi. Bu Kara günün görme-mek için harp meydanlarında kanını dökmeğe azmetmiş genç bir zabıt kendi duygula-rına uyan bu yazıyı çizmek kudretini nefsinde görmemiş.. Tarafımızdan tevkif edilmiş ve galiba bu coşkunluğuna muka-bil hayatı mevzuu bahis olu-yormuş.
— Heyhat!
— Fakat zatr devletinize

— Ne istiyorsunuz, dedi, affını mı?
— Hareketini kabahat tel-lâkki etmiyorum ki isteyeyim.
— O halde ne? Vazifesini yapmamak kabahat değil mi-dir? Her devletin kanununda vazifesini yapmayan bir asker için bir ceza konmamış mıdır?
Ercümentin mülakatı epey-ce uzundur. Fakat biz hâdisen-in akmtısına uymak mecburi-yetinde olduğumuz için burada kesiyorum. İlerde yine bu bah-se döneceğiz.

Fransız milletini tahkir
Aziz okuyucularım, görüyor sunuz ki resmi, hususi mür-acaatlar, yalvarma ve merha-met dilemeler hep reddedil-miş, ve Enver Paşa yalısın-ı yeni hükümdarı beni - ibreten lissairin - idam ettirmeğe ka-rar vermiştir. Gösterilen sebep büyüktür: Fransız milletini tahkir! doğru, bunun en hafif cezası idam olabilir.

Ve görüyorsunuz ki beni her saat eritip donduran cehen nem içime doğan, beni ölüme götüren duygu bir vehim değil bir korku değil, doğru sezil-miş bi neticedir. Ve ben bu neticeye Türkce yakışır bir şek-il vermekte haklı idim.
Fakat acaba bu (ibreten lis-sairin) vesilesi haklı mı idi? Süleyman Nazif Fransız mil-lelini tahkir etmiş, ben de bu hakareti imzalamış mıy-dım? Sebeple netice arasında bir münasebet var mıydı? Bu-nu ölçmenin ve herkesin vic-danındaki (lahi) den geçirme-nin sırası gelmiştir.
(Devami var)

Suriye istiklâl
Bu ancak ne şartla verilebilir?
Filistin'de İbrance intişar eden bir gazete Paris'ten aldığı malûmata atıf Emir Ali'nin Suriye tahtına telâsına Fransızların muvafakat etmelerini ve Irak - Suriye hududu-nun Fransanın arzusunun göre ta-karrür eyleydiğini yazıyor.
Suriyeye verilecek istiklâl birçok şartlarla mukayyettir.

Yeni program
VAŞINGTON, 5 (A.A.) — Ce-mahiri müttahide bahriye Ligne'yi Londra muahedes-i ahkâmı mucibin-ce 1935 senesine kadar bahriye kuvvetlerinin teşkilâtını tanzim etme-nin ameli olarak gayri mümkün ol-duğu kanaatinde. Mezkûr Ligne memleket kuvvetlerinin mühtaç bu-lunduğu ve asgari 767 milyon mas-rafi icap ettiren kendi bahri progra-mını hükümetin tasvibine arz etmiş-tir. Mezkûr programın bir milyar dolar sarfına lüzum gösteren şimdiki programa ilâve edileceği zanno-lunmaktadır.

Yeni program
VAŞINGTON, 5 (A.A.) — Ce-mahiri müttahide bahriye Ligne'yi Londra muahedes-i ahkâmı mucibin-ce 1935 senesine kadar bahriye kuvvetlerinin teşkilâtını tanzim etme-nin ameli olarak gayri mümkün ol-duğu kanaatinde. Mezkûr Ligne memleket kuvvetlerinin mühtaç bu-lunduğu ve asgari 767 milyon mas-rafi icap ettiren kendi bahri progra-mını hükümetin tasvibine arz etmiş-tir. Mezkûr programın bir milyar dolar sarfına lüzum gösteren şimdiki programa ilâve edileceği zanno-lunmaktadır.

Yeni program
VAŞINGTON, 5 (A.A.) — Ce-mahiri müttahide bahriye Ligne'yi Londra muahedes-i ahkâmı mucibin-ce 1935 senesine kadar bahriye kuvvetlerinin teşkilâtını tanzim etme-nin ameli olarak gayri mümkün ol-duğu kanaatinde. Mezkûr Ligne memleket kuvvetlerinin mühtaç bu-lunduğu ve asgari 767 milyon mas-rafi icap ettiren kendi bahri progra-mını hükümetin tasvibine arz etmiş-tir. Mezkûr programın bir milyar dolar sarfına lüzum gösteren şimdiki programa ilâve edileceği zanno-lunmaktadır.

[1] Bu emir Süleyman Nazif ile ben, ikimiz için veriliyordu.
[1] Türk matbuatının çok eski ve çok hürmet edilmiş bir üzüydü. birkaç ay evvel Ankara'dan bir-den önce vefat etti.
A. H.

HARİCİ HABERLER

Nihayet Sükün

İspanya vekayinin önüne geçilebildi
BARCELONE, 5 A. A. — Dün sendika tarafından itihaz edilen karara rağmen umumî grev devam etmektedir.
Yalnız birkaç madeni sanayi atel-yesi ağırlmıştır.
Bütün gazeteler, intişar etmiştir. Vali, ihtilâl hareketinin basdırıl-mış olduğunu ve normal hayatın yavaş yavaş avdet etmekte bulundu-ğunu beyan etmiştir.
Sabahleyin, sokaklardaki pislikler ortadan kaldırılmıştır. Son günlerde bir takım veba vak'aları kaydedil-miştir.
Vali, bundan başka otoritesini tecrübe etmiş ve kendisini daima Katalonya'nın ve İspanya cümhuri-yetinin memsûlîsi addederek vazife-sinden istifa etmemiş olduğunu söy-lemiştir. Mumaileyh, Katalonya sol cenah cümhuriyetçilerinin, kendisi-nin hatrı hareketini gayrimüşru telâkki etmesine teessüf etmekte ve hakkında verilecek hükümî efkârı umumiyyeye terkeylemektedir.
M. Macia ile M. Companys ve Barcelone belediye reisi, ögle vakti hükümet sarayında toplanmışlardır. Bu içtimada Vanguardia'nın M. Macia aleyhindeki mütecavizane makalesi hakkında müzakere yapılmıştır. Bu makalede M. Macia'nın sendikalistlere fazla yüz vermiş ol-duğu ve binaenaleyh tahaddüs et-miş olan vakayetin me'sûl bulundu-ğu beyan edilmektedir.
Bu makale dolayısıyla, Vanguardia binası önüne bir grup toplan-mıştır.
Vaziyeti şüpheli görünen bu grup, polis tarafından dağıtılmıştır.

Katalonya hükümetinin bir notası
BARCELONE, 6 A.A. — Hükümet, matbuata aşağıdaki notayı ver-miştir: Gerek Barcelone'nun ve gerek Katalonya'nın normal hayatını bir müddetten beri ihlâl etmekte olan kargaşalıkların temadisi karşısın-da hükümet reisi, meslekî iğtisascı-lar grubu tarafından kullanılmış o-lan usulleri bir kere daha tahkik e-der. Bütün vatandaşların müzahere-tine nail olmağa intizar eden ve aynı zamanda son zamanlarda fesatçı ekalliyete karşı koymak cesaretini göstermiş olan salim amele ekseriye-tinin yapacağı aksülâmele güvenen reis, mülki hükümete müraacaat e-de-rk umumî hizmetlerin vatandaşla-rın hayat ve sıhhatine tehlikeye koya-cak surette terk edilmesine bir gün daha devam edilmesinin caiz olam-yaçağını bildirmiştir.
Hükümet reisi, bütün vatandaş-ların medeni terbiye ve zihniyetleri-ne müraacaat ve kendilerini ihtilâfın halli hususunda gerek manen ve gerek maddeten teşriki mesaide bulun mağa davet eder.
Vatandaşların bu husus için se-ferber edilebilmesini teminen reis, validen kendisine zaruri olan bütün kolaylıkları göstermek suretile te-minat vermesini istemiştir.

Sükun avdet etti
MADRIT, 5 A.A. — M. Zamora, Miraflores'deki malikânesine git-miştir. Pazartesi günü avdet edecek-tir. Mumaileyh, maliye nazirinin kendisine tevdi etmiş olduğu vesâ-i-ki beraberinde götürmüştür. Bu ves-sikalara, Katalonya teşkilâtı esasıye kanununa ait mali müzakerelere e-sas teşkil edecektir.
M. Zamora, Barcelone'daki vaziy-etten bahsederek, bu sabah mezkûr şehirdesükun hüküm sürmüş ol-duğunu ve cumartesi günü birçok amelenin işlerine başlamış oldukla-rını söylemiştir.
Jaca ve Aragon'da kargaşalık vuku bulmuş olduğunu dair sayılar dan bahseden M. Zamora, hükümet-in bu meseleden haberdar olmuş olduğunu, fakat Aragon askeri kuvvetleri kumandanının bu havalide tam bir sükun hüküm sürmekte ol-duğunu telefonla bildirmiş olduğu-nu beyan etmiştir.

Taharriyat ve te-kifat
BARCELONE, 5 A.A. — Gemi amelesi sendikasında yeni taharri-yat icra edilerek 10 revolver bulun-muştur. Mücavir 30 eve de baskın yapılmıştır. Lope de Vega caddesin-de kaçın bir tezgâhta 70 el bombası bulunmuştur. Diğer bir takım bina-larla da eslah ve mühimmat bulun

Fransa İtalya

İki millet dostluğunda inkişaf
PARIS, 5 A.A. — İtalya müs-temlekât nazırı jeneral de Bono se-refine müstemlekât sergisinde veri-len ziyafette M. Raynaud, jeneral de Bono ile maresal Lyautez arasın-da bir mukayese yaparak her ikisi-nin de büyük bir askeri kumandan ve tam mâsile idare adamları ol-duğunu müzakere etmiştir.
Mumaileyh devamla jenerala Fransa hükümetinin selâmlarını ib-lâğa memur olduğunu ve hükümet-in İtalyan nazirinin ziyaretinden şeref duyduğunu ilâve eylemiştir.
Bundan sonra İtalyan bayrağının güzelliğinden bahsetmiş ve bir içti-mada birçok milletler temsil edil-diği zaman Fransız ve İtalyanlar da bulunurlarsa bunlar hemen birbire-rini tanıyıp yekdiğeriye koşmakta-dır. Çünkü bu iki millet bir tarzda düşünür ve bir tarzda hisseder-ler.
Jeneral de Bono maresal Lyau-tey ile M. Raynaud'a hitaben kendi-sine yapılan kabul me'teşekkiri oldu-ğunu söylemiş ve bundan çıkan dostluk mânâsını izah etmiştir. Je-neral beyanatında maresal Lyautey'i kendine tam bir nümune itihaz et-tiğini zikrederek İtalya ile Fransa'nın medeniyetini teşmil için sarfet-tikleri yüksek mesaiyi yad eylemiş-tir.

Bir Alman vapuru battı
SEOUL, 5 A. A. — Burgenland Alman vapuru (Corée) nin Fuku-san adası civarında batmıştır. Mez-kûr vapur Tsing-Tao'dan Nagoya'ya gitmekte idi. Gemi büyük hasara uğramıştır. 25 yolcu ve 60 kişiden ibaret tayfası sandalları denize in-direrek gemiyi terk etmiş mecbur kalmışlardır. Binal Maru Japon ge-misi kaza mahalline hareket etmiş-tir.

La Haye kararı ve Almgaya
BERLIN, 6 A.A. — Nasyonalist matbuat, gümrük birliği hakkında La Haye'da itihaz edilmiş olan ka-rarı şiddetle tenkit etmektedir. Bu gazeteler, cenubi Amerika'yı hâkim-lerin hepsinin gümrük birliğinin Av-vusturya'nın 1922 senesinde giriş-miş olduğu taahhütler ile gayrikabi-li telif olduğu suretinde ekseriyetin vermiş olduğu rapuru kabul etmiş olduklarını ehemmiyetle kaydetmek-tedir.
İlgenberg'in taraftarı olan gaz-eteler diyor ki: "Cenubi Amerika-lı efendiler Avrupa işlerine karışma-sınlar!"
Aynı gazeteler, bir Avrupa me-selesi hakkında Avrupalı olmanın hâ-kimleri ihtiva eden bir ekseriyetin itihaz etmiş olduğu bir kararın kıymetini alamayacağını israp etmekte-dir. Halbuki bu gazeteler, Avustur-ya - Almanya projisinin Cenevre taahhütleri ile kabili telif olduğunu beyan eden şimali Amerika, Japonya ve Çin'li hâkimler hakkında bu mü-talea ve muamelede bulunmakta-dır. Resmî Alman mahafili, böyle saçma bir hareketle bulunmaktan-ka-dır. Mezkûr mahafil, La Haye ka-rarının Almanya'ya hak ermekte ol-duğunu ve Cenevre protokolunun ahkâmı mer'ibettesi idüncüce Av-vusturya'nın serbesti iade olunacağını beyan etmektedir.
Diğer taraftan, aynı mahafil hâ-kimlerin siyasi bir takım avamili na-zarı itibare alarak karar vermiş ol-dukları, halbuki kendilerinin yalnız hukuku bir mütaale istenilmiş olduğu mütaalesinde bulunmakta-dır. 7 røye karşı 8 reyden ibaret o-lan bu ekseriyetin pek sağlam olma-dığını ilâve eylemektedir.

Ayrı hesap
NEVYORK, 5 A.A. — Nevyork Evening Post gazetesi, M. Morgan'ın riyaseti altında bulunan banker-ler grubunun vermiş olduğu 200 milyon dolarlık krediden bir kısmı-nın İngiltere hükümetince sarfedil-diğini haber vererek bunun Banque Federal Reserve tarafından İngiliz bankasına verilen 125 milyon dol-arlık kredinin bitmiş olduğu mânâsın-da olmadığını ve her iki kredinin ayrı ayrı istimal edilebileceğini söy-lemektedir.

Gümrük İtilâfi

La Haye divanı nasıl karar verdi?
LA HAYE, 5 A.A. — Beynel-melî adalet divanının yedi reye kar-sı sekiz reyle gümrük itihadı pro-jesinin Cenevre protokolü ile tezat teşkil eyleydiğine karar verdiği mezkûr divan kitabetinden bildirilmek-tedir. Bundan maada sekiz hâkim-den yedisi ayrıca mezkûr projenin Saint Gairmain muahedesini ile de ta-aruz ettiğini söylemişlerdir. Bu hâ-kimler şunlardır:
M. Guerrero, Altamara, Froma-gest, Rost, Worowski, Urrutia ve Nogulesco mezkûr projenin Saint Gairmain muahedesininin 88 inci maddesine gelince ve Cenevre proto-koluna mutabik oduğuna rey veren yedi hâkim de şunlardır: M. Adat-ci, Rollin Jacquemow Kellog, Hurst, Schucking, Von Eysing ve Wang.
Cenevre protokolü, Avusturya'ya kendi istiklâlini tehlikeye koyacak her türlü mukavelât için Akvam cemiyetinin müsaadesini istihaz et-mek mecburiyetini tahmil etmekte-dir. Gümrük itihadı projesi ise Ak-vam cemiyetinin müsaadesininin mevcudiyetini mutazammın bulunmakta-dır. Bu projenin umumiyeti itibarele Avusturya'nın iktisadî istiklâlîni tehdit etmeyen bir şekilde oldu-ğuna iddia etmek de müşküldür. Bina-enaleyh aynı proje bu memleketin Cenevre protokolü ile de ruhte edilmiş olduğu taahhüdât ile de telifi kabul edilmiştir.

Memnun Değiller!
Muhafazakârlar yeni intihabı bekliyorlar
LONDRA, 5 A.A. — Muhafaza-kârlardan bir kısmının milli hükü-mete girmekte M. Palwinin bir hata işlediği fikrinde buldukları açık-tan açığa görülmektedir. Bunlar in-tihabın bir an evvel yapılması ve gümrük himayesi siyasetine istinat ettirilmesi için ısrarda bulunacaklar-dır.
Diğer taraftan bütün muhafaza-kârların umumî intihabatın pek yakı-nda yapılmasını tercih ettikleri de muhakkaktır. Bununla beraber yukarıda zikri geçen muhafazakârlar kısmının bugünkü istisnai mahiyet-teki meseleleri halletmek hususun-da kat'i tasavvurunu tahakkuk et-tirmeğe vakit bulmadan evvel Mil-lî hükümete müşkilât çıkarcakları-nı gösteren bir emare mevcut de-ğildir.
M. Balv'nin idaresinin bugünkü parlamento azaları arasında birçok işlerde yuandırılmış olduğu hoşnut-suzluk nazarı itibare alındığı takdir de muhafazakârlardan bir kısmın reislerini - Milli Hükümeti müşkilât-ı uğratmaksızın - geri çağırarak hususundaki arzularını milli hükü-metin vazifesini bitireceği tarihe ba-rakacakları zannolunabilir Bu kısım muhafazakârlar parlamentonun çar çabuk dağıtılması için M. Balv'nin alacağı metanetli vaziyete bel bağlayacaklardır.

İrakta kolera
BASRA, 5 A.A. — Irak'da bazı muntakalarda kolera salgını sırayet dairesini genişletmektedir. 8 ağus-tostan beri 739 dan fazla kimse bu hastalığa tutulmuş ve bunlardan 389 ölmüştür. Hastalık Dicle nehri boyunca şimale doğru yayılmakta-dır. Amara'da 60 kişi ölmüştür.

Eski muhriplere tediya yok
VAŞINGTON, 5 A.A. — Kabi-ne içtimasında M. Hoover, eski mu-haripleri istedikleri 400 milyonluk nakdi tediyata muhalefet etmek lâ-zım geldiğini söylemiştir.
Müsaünileyh, bütçenin her fas-lında tasarruflar yapmak lüzumun-da ısrar etmiştir.

İstanbuldan Cenovaya
CENOVA, 5 (A.A.) — Müthiş bir kuvvette esmekte olan rüzgârla müterafik bir fırtına Cenova üzerin-de patlamıştır. Bi'hassa Chiavari ve Lavarona üzerinde çok şiddetli ol-muş, bir çok bacadarı devirmiş ve külliyyetli miktarda ağaçları kök-le-rinden söküp atmıştır.
Nüfusca zavial yoktur.

JON BAKİKA

Köylü-Ziraat bankası

Köylü borcuna mukabil bankaya buğdayını tevdi etmiyor mu?
ANKARA, 6 (Telefonla) — Ziraat Bankası merkezine ge-len malûmata nazaran köylü borcuna mukabil bankaya buğdayını ve arpasını tevdi etmemektedir. Bu vaziyet karşısında banka idare meclisi bazı mukarrerat itihaz edecek-tir.

9 Eylül, İzmir kurtuluş bayramı
İZMİR, 6 (A.A.) — Dokuz eylül İzmir kurtuluş bayramının geçen senelere nisbeten daha parlak bir surette tes'it edilmesi için hazırlıklara pek hararetle olarak devam edilmektedir.
UŞAK, 6 (A.A.) — 9 eylül İzmir kurtuluş bayramına iş-tirak etmek üzere şehrimizden 442 kişi İzmir'e gitmiştir. Bir çok kimseler de bugün hareket edeceklerdir.

Yeni Asır mahkemeye verildi
İZMİR, 6 (A.A.) — Vali muavinine diktatör diye neşriyat-ta bulunan Yeni Asır gazetesi hakkındaki tahkikat neticelenmiştir, ve mahkemeye verilmiştir.
Mahkeme bugün asliye cezada başlayacaktır.

İngilterede muallimlerin mücadelesi
LONDRA, 5 (A.A.) — 165,000 muallimi temsil eden 2000 muvahasın istihvake aktolunan muallimler birliğikonferansında muallimlerin maaşlarında ve ilk tedrisat tahsisatından tenzilât yapılmasına karşı şiddetle mücadeleye karar verilmiştir.

İtalya İtalyan Bahriyesi
39 mil sürati olan yeni bir kruvazör
CENOVA, 5 A.A. — Bartolone Collono kruvazörü, La Spezia-Gö-nes arasındaki mesafeyi, sür'at tec-rübelerinde saatta 39 mil yapmak ü-zere üç defa katetmiştir. Dük Ber-gam ile Dük Fistoia gemi derunun-da bulunmakta idiler.

Barcelone'da veba
ROMA 5 (A.A.) — İtalyanın Barcelone limanında veba hastalığı-nın tevessü etmesi üzerine mezkûr liman müvaredati itilâfi far ameliya-tına tâbi tutulmaktadır.

Bir deniz tayyaresi düştü
ROMA, 5 (A.A.) — Tarantü merkezine mensup bir deniz keşif tayyaresi yanlış bir manevra netice-sinde kapaklanmıştır. İçinde bulu-nan bir makinist ile bir zabıt velkil siperi sukutlarını istimal etmedikle-rinden düşerek ölmüşlerdir.

İtalyan tayyaresi
ROMA 5 (A.A.) — Tribuna ga-zetesi Maddalena tesmiye edilen y-ni (Do-X) tayyaresinin yakında büt-tün İtalyan tayyare karargâhlarını ziyaret edeceği ve bu suretle tek-mil İtalya ahalisine bu muazzam tayyarenin gösterileceğini yazmak-tadır.

Fransa Londra ve Paris
Hava yolunda yeni tayyareler
LONDRA, 5 A.A. — Londra ve Paris arasında yeni servis yapacak olan tayyarelerden dördü Croydon tayyare karargâhına gelmiştir. İlk seyahat bugün yapılacaktır. Bu tay-yareler dört motörlü ve dört tayfa ile 38 yolcu taşıyacak cesamettedir. Sür'atleri saatte 120 mildir.

Komünistler sosyalistlerle birliyor
PARIS, 5 A.A. — Komünist-le-rin sosyalistlerle ittifak edeceği söy-lenmektedir.
Ev Nouvelle gazetesi bu bapta-gunları yazıyor: Komünist partisi içinde bir ihtilâl çıkmıştır. Mezkûr parti tabiyetini tadil etmek suretile sosyalist komşusile ittifak etmeği istiyor. Artık mütekebbirane tecerrüt bitti. Artık sınıf mücadelesi bitti. Şimdi itihabat ittifak yap-mak için manevralar derpis ediliyor. Fransız komünistlerin ananevi tabi-yesi vahim bir darbe geçiriyor. Ko-münistlerin akidelerinde bazı çatlak-lıklar görülmesi hayreti mucip ol-muyacaktır.

Tevkif edilecekler
SANTIAGO, 5 A.A. — Komünistlerin bütün liderlerinin tevkif için emir verilmiştir.
Santiago'da dün akşam sükûn hüküm sürmekte idi. Fakat tram-vaylar işlemezdi. Şehrin muhtö-liif mahallerine asker yerleştirilmiş-ti.

Sanayi mahallesi nasıl olacak?

Ekonomi

Sanayi mıntakası

Fabrikatörler çarşamba günü de içtima edecekler

Istanbul fabrikatörleri çarşamba günü büyük bir içtima daha yapacaklar ve tesisi düşünülen sanayi bankası ile sanayi mıntakası meselesi üzerinde müzekkereye devam edeceklerdir.

Bu içtimaları çok yakından takip eden İstanbul meb'usu Vasıf Bey bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

— Bankasız ziraat yapılamaz gibi sanayi de olmaz. Sanayi için bankanın lüzumu meydandadır. Mevcut sanayi bankası sermayesinin noksanından dolayı uhdesindeki fabrikalardan başka hususî fabrikalara yardım edememektedir. İşte bunun için ki, sanayi kredisi yaratmak için mevcut bankaya hususî bir banka mahiyeti verilmesi düşünülmektedir. Her halde sanayi kredisi bulmak lazımdır. Sanayi mıntakası meselesine gelince: Sabit ve dükkân sahibi olmayan ve elektrikle işleyen küçük ve mutavassıt fabrikaların fennî ve toplu bir şekilde çalışmalarını temin için konditörleri haklı fabrikalara sahip kılınması lazımdır. Bunun için bazı inşaat grupları ve Em lık bankasının yardımlarını temine çalışacağız. Fatih ve Ak-saray yangın yerleri böyle bir tesisat için müsaittir. Buralarda Türk amelesi iş bulmuş olacaktır.

Ümit var

İhracat ofisinin resmî membalardan aldığı malûmata nazaran Hamburg piyasasında üzümlü vaziyeti için Rusya ve İran'ın bu sene ne vaziyet alacağı hakkında tereddüt hüküm vermemiştir.

Geçen sene bu iki memleket mahsulü Hamburg'ta mühim rol oynamıştır.

Geçen bu iki memleket mahsulü piyasaya noelden sonra vâsil olmakta iseler de mühim tesir yapmaktadırlar. Yalnız İran üzümleri Avrupa piyasasına Rus vesaitine nakledildiğinden nakliyatı Ruslar hâkimdir. Bir de İran üzümleri geçen sene piyasaya temizlenmeden geldiğinden bu sene ne vaziyet olacağı malûm değildir.

En çok üzümlü istihlak eden bir memleket olan Almanya'ya geçen sene ithal edilen rezaki ve çekirdeksiz miktarı 196 bin kental idi. Bunun 66 bini memleketimizden 26 bini Yunanistan'dan ve 20 bin tonu da İranda gelmişti.

Her halde bu sene Hamburg ticaret âleminin takip edeceği hattı hareket üzümlü ticaretimiz üzerinde mühim bir âmil olacaktır.

Niçin azaldı? İhracat ofisinin tetkikatına nazaran 1931 senesi ilk altı ay zarfında Almanya'nın umumî ithalâtı 3806 milyon marka bağı olmuştur. Halbuki geçen sene aynı aylarda başlayan ithalât 5750 milyon marka kıymetinde idi. Bu tenakusun başlıca sebebi Almanya'daki iktisadî buhrandır. İthalât miktarı itibarıyla geçen senenin aynısıdır. Yalnız rakamlardaki fark fiatlerin çok düşmüş olmasından ileri gelmiştir. Bu meydana me vaddi iptidaiye ithalâtında da mühim bir düşüklük nazari dik kate çarpmaktadır.

Döviz hakkındaki konulan ahkâm da ithalâtı güçleştirmektedir. Yalnız 1931 den evvel mübayaa edilen emval bedeli serbestçe ödenebilmektedir.

Bir de bankaların emtia üzerinde avans muamelâtında çok ihtiyatkâr davranmaları bu hususta âmil olmuştur.

İlk palamut Bu sene ilk palamut mahsulü Menemenden İzmir borsasına getirilmiş ve 200 kuruştan satılmıştır.

Denizlide et fiatları DENİZLİ, 6 (A.A.) — Şehirimizde kuzu eti 45 kuruşa satılmaktadır. Oğlak ve dana 25 kuruştur. Kavun ve karpuz çok bol ve çok ucuzdur. Üzümlü bu sene az olduğundan 15 kuruşa satılmaktadır.

Muğla tütünleri MUĞLA, 6 (A.A.) — Muğla ve mülhakatından her sene mühim miktarda tütün mübayaa eden kumpanyaların ekisperleri şehrimize gelecek Muğla ve civarındaki tütünleri tetkik ve tesbit etmektedirler. Bazı kumpanya direktörleri de şehrimizde bulunmaktadırlar. Tarlalarda tütün kalmamıştır. 10 güne kadar tütünler tek mil denk halinde getirilecektir. Kumpanyaların tesbit muamelesi üç beş güne kadar nihayetlenecektir. Bu sene havalar iyi gittiğinden Muğla tütünleri çok nefistir.

Maarifte

Divan Toplanı

Talebe ücretleri çoğaltıldı, bütçe bitirilemedi

Darülfünun divanı dün sabah saat 10 da içtima etmiş ve vekâletin reddettiği ezacı ve diğeri mektepleri bütçesini tetkik etmiştir. Bu iki mektep bütçesi bazı küçük tadilatla kabul edilmiştir. Keza Tıp fakültesi bütçesi de tekrar tetkik edilmiş ve muallim Rasim Ali Beyin vâki itirazı varit görülmemiştir.

Divan öğleden sonraki celsesinde edebiyat fakültesi bütçesini tetkik etmiştir. Fakat bu fakültenin bütçesi dünkü celsede bitirilememiştir. Bu hususta tetkikatın daha uzun süreceği anlaşılmaktadır. Divan çarşamba günü tekrar içtima ederek tetkikata devam edecektir.

Divanın dünkü içtimasında fakülteler tarafından tetkik edilen imtihan harcı ve kaydiyelerin iki mislinde iblâğı da tetkik ve kabul edilmiştir. Buna nazaran her talebe senede yirmi lira kadar bir para verecektir.

Tedrisat müfettişleri 21 ilk tedrisat müfettişi dün maarif müdürü Haydar Beyin riyasetinde bir içtima akdederek mekteplerin açılma zamanı münasebetle bazı mesleki meseleler görüşülmüştür.

Talebe yurdu Gelen malûmata nazaran İzmirde 50 yataklı bir talebe yurdu tesis edilecektir.

150 lik Adam! Aleyhimizde neşriyat-tan men ve huduttan çıkarılacak

Bulgaristanda türkçe çıkan ve aleyhimizde neşriyat yapan iki gazete hakkında Sefirimiz Tevfik Kâmil Bey tarafından Bulgar hükümetinin nazarı dikkati celbedileceği yazılmıştır.

Sofyadan gelen son haberlere göre 150 lilerden biri tarafından yapılan bu neşriyatın önüne geçilmesi için yapılan teşebbüs Sofya hükümetince terfî edilmiştir.

Aleyhimizde neşriyatta bulunan bu vatansızın kaldırılacağı kuvvetle zannedilmektedir.

Türkiye Bulgaristan Adli muavenet mukavelesi akdediliyor

Türkiye ile Bulgaristan arasında Adli muavenet mukavelesi akti için bu günlerde tarafeyn murahasaları arasında Sofyada müzakerata başlanacaktır.

Püro tütünü! Adana'da tütün ihisar idaresi yaptığı tecrübelerde mükemmel evsafta püro tütünü ve tenbakü yetiştirmişti.

Aynı zamanda bu meydana jüt ziraatî "kenevir", tecrübeleri de yapılmış, bin'da da muvaffakiyetli netice elde edilmiştir.

Jütler üç metre yüksekliğine kadar neşvü nema bulmuştur. Püro tütünü ve tenbakü nümuneleri Ankara'ya gönderilecektir.

Eczacılar kongresi Türkiye eczacılar cemiyetinin altı aylık kongresi salt günü yapılmaktadır. Saat 14,5 ta C.H.F. Beyoğlu kaza merkezinde yapılacak olan bu içtimada bazı mühim mevât görülecektir.

Farelerin itlâfı MUĞLA, 6 A.A. — Bir haftadan Muğla ve Fethiye kazalarındaki 5000 dönümlük fareli araziden Muğlada 72 Fethiye'de 65 dönümü faren den temizlenmiştir.

İzmir mahkemeleri İZMİR, 6 A.A. — Adliyenin yaz tatili hitam bulduğundan bugün bütün mahkemeler açılmıştır.

Mahkemelerde

Yarın davası

Baytar müdürlüğünün mesdut gazete hakkında açtığı dava

Tatili neşriyat etmiş olan Yarın gazetesinde çıkan bir yazı dolayısıyla baytar müdürlüğü tarafından açılan davadan dolayı maznun bulunan Süleyman Tevfik Beyin muhakemesine dün ikinci ceza mahkemesinde başlandı ve mevzuu dava olan gazetenin mahkemeye ibrazı kararile muhakeme talik olundu.

Tevkif edildiler

Evvelki gece Beşiktaş civarında durup dururken havaya silâh atıkları esnada kendilerini yakalamağa gelen polis memurlarına da hakaret etmekle maznun bulunan Cemal ve Bedri isimlerinde iki kişi haklarında kesilen tevkif müzekkereleri ile adliyeye teslim edilmişlerdir.

Beraet etti

Sultan hamamından geçerken üzerinde yapılan taharriyat neticesinde esrar çıktığı iddiası ile mahkemeye verilen ve bir müddettenberi ağır ceza mahkemesinde muhakeme edilmekte olan İsmail'in davası dün neticelenmiştir.

Esrarın İsmail'e ait olmadığı

Belediye

Yol ve mektep vergileri başka yere sarfedilmeyecek

Daimî encümen bütçeyi tevzine çalışmaktadır

Daimî encümen bütçenin tevzile edilmesi için tetkikata devam etmektedir. Müvazenede hizmetatı umumî yeyi bozmayacak bir surette azami tasarrufat esas kabul edilmiştir.

Tetkikat neticesinde İstanbul birinci safteki ihtiyaçların yol ve mektep olduğu anlaşılmıştır. Bu iki bütçe faslası dokunulmayacaktır. Maarif vergisi tamamen maarife ve yol vergisi de tamamen yollara sarfedilecektir. Kanunda bütün vergilerin birleştirilerek her nevi ihtiyaçlara sarfedilebileceği hakkında salâhiyet varsa da bu salâhiyet diğer vergilerde kullanılacak ve maarif, yol vergileri mühasıran kendi sahalarna sarfedilecektir.

Tasarruf belediye bütçesinden ziyade vilâyet bütçesinde yapılacaktır. Gene tetkikat neticesinde son senelerde şehirde ve köylerde inşa ettirilmekte olan ilk mektep binalarının pahalıya mal olduğu anlaşılmıştır.

Bunun için, bundan sonra inşa edilecek mektepler için yeni bir tip kabul edilmiştir. Bu tip daha basit ve daha masrafsızdır. Bu hususta projeler tanzim edilmiştir.

Diğer inşaata gelince: inşaat durdurulmayacak, şehir umranına mâni olmamak için tediyе şartları değiştirilecektir. Müttehittlere borçlar daha uzun zaman zarfında verilecektir. Bu şeraitle belediye sıhhat işleri binasında bazı tadilat yapılacak Kadıköy hali garaj haline getirilecek, İstinye itfaiye benzin deposu inşa edilecektir.

Lüzum yok

Otellerdeki müstahdeminin, müstahdemin talimatnamesine tâbi olma dikkatinden cüzdan almalarına lüzum olmadığı tamim edilmiştir.

Menedilen otomobiller

Belediye seyrüsefer memurları dün üç hususî otomobili seyrüseferden menetmişlerdir. Bu otomobiller muntakalarından hariç belediyele kayıtlı buldukları halde daimî su-

rette şehir dahilinde sefer etmekte-dirler. Bu otomobillerin diğer belediyele muayene bulunmalarında ki sebep oralarda rosmâna daha uyarı olmalarıdır.

Mahkûm oldu

Sarhoşluk ve zabıta'yı tahkir cürümlerinden dolayı 1 inci ceza mahkemesinde muhakeme edilmekte olan mübaşir Fahri ve Şeref Efendilerin muhakemeleri bitmiştir.

Mahkeme, Şeref Efendiyi bir ay bir güne, Fahri Efendiyi de bir gün hapse mahkûm etmiştir.

Fuhşa tahrik

Fatih Sulh hâkimliği fuhşa teşvikle maznun Ayşe isminde bir kadını tevkif ettirmiştir.

Bir tevkif

Bursa zabıtasının iş'arı üzerine orada bir kadına taarruz ettikten sonra şehrimize kaçan Yaşar Efendi isminde biri tevkif edilmiştir.

Sen Benuva emlakî

Sen Benuva vakıf emlakine ait davaya devam edilmektedir. Mahkeme alâkadarlardan tapu suretlerini istemiştir. Bunlar gönderildikten sonra vaziyet tesbit edilecektir.

Adalar elektriği

Büyükada elektrik tesisatı için her türlü hazırlık ikmal edilmiş ve muhaviye merkezleri de yerlerine konmuştur.

Azami 25 teşrinievvelde Adaya cereyan verilerek nihayet Adalar da elektriğe kavuşmuş olacaktırlar.

Mezarlıklar

Vilâyete tebliğ edilen yeni mezarlıklar talimatnamesine nazaran mezarlıklar, aile mezarlığı, şahıs mezarlığı ve müstakil mezarlıklar olarak üç kısma ayrılacaktır. Birinci ve ikinci sınıf mezarlıklar ücret mukabilinde alınacaktır.

Küçük haberler

Tagyare cemiyetinde tasarruf Tagyare cemiyeti tasarruf mak-sadile cemiyetin Beyoğlu ve Üsküdar bürolarını lâğvetmiş, merkezden de iki memur çıkarmıştır.

Fare itlâfı

Hudut ve sahiller sıhhiye idaresi milli ve cenubi bilûmum gemilerin itlâfı far şehadotnameleri müddetini altı aya iblâğ ederek fare itlâf ameliyesinin bu müddet zarfında yapılması mecburiyetini koymuştur.

Yunan emlakî

İzmir'de mevcut iki bin kadar Yunan emlakî yakında satışa çıkarılacaktır.

Beş tayyare daha

Istanbul halkının Tayyare cemiyetine teberrü derecesinin gittikçe artmasına bakılarak bu sene İstanbul orduya beş tayyare daha hediye edeceği muhakkak addedilmektedir.

Vilâyette

Ziraat Odası

İntihabat çarşambaya kaldı

Ziraat odasının yeni hey'eti idaresi dün ilk içtimasını yaparak reis ve kâtabi umumiye intihab edeceklerdir.

Fakat ekseriyet olmadığı için içtima çarşamba gününe kalmıştır.

Hacı Hüsnü Bey

Teftişe çıkmış olan Mülliye baş müfettişi Hacı Hüsnü Bey şehrimize gelmiştir.

Nebil Bey

Tokyo maslahatgüzarlığına tayin edilen Nebil Bey yakında şehrimizden hareket edecektir.

Mesai Saatleri

Dairelerde 8 saatten 6-7 ye mi indirilecek?

Devairde mesai saatinin tebdil edileceğine dair henüz bir malûmat yoktur. Ancak teşrihi evvel bidayetinde kuş saatinin başlaması esasen malûmdur.

Evvelce mesai saatlerinin tebdili salâhiyeti vilâyetlere verilmiştir.

Fakat son defa Hey'eti veldile mesai saatlerini günde sekiz olarak tesbit etmişti. Halen bu tatbik edilmektedir.

Maamafih, kırsın günlerin kısalması münasebeti ile mesai saatinin yedi veya altıya indirilmesi muhtemel görülmektedir.

Seferihisar sabık kaymakamı ceza mahkemesine sevkolundu

İZMİR, 6 (A.A.) — Bir suiistimal meselesinden dolayı devlet Şurasından lüzumu muhakeme kararı verilen Seferihisar sabık kaymakamı Reşat Beyle arkadaşları, evrakları ile birlikte asliye ceza mahkemesine sevkolunmuşlardır.

Tayyareci Vecihi Bey dün Samsundan Fatsaya uçtu

SAMSUN, 6 (A.A.) — Tayyareci Vecihi Bey Sinoptan Samsuna gelmiş, şehir üzerinde cevellânlar yaptıktan sonra koşu meydanında yere inmiştir. Vecihi Bey müvasalâtı günü meydana toplanan Samsun halkına tayyarecilige dair bir konferans vermiş halk tarafından alkışlanmıştır.

Yaptığı mütedattı uçarlarda halktan bazıları ve mektep talebelerini tayyareye almıştır. Uçarlarda şehir tayyare cemiyetinin beyannamelerini atmıştır. Bu sabah saat 7 de Fatsaya uçmuş tur.

Cumhuriyet Merkez Bankası

ANKARA, 6 (A.A.) — Türkiye Cumhuriyeti Merkez bankasının esas nizamnamesi hükümetçe tasdik edildiğinden banka teşekkülüne ait kanunun 23 üncü maddesine istinaden hisse kaydını teahhüt etmiş zevatı teahhütlerinin yüzde kırkını bir ay zarfında tediyeye davet etmiştir.

Terlikçi İsmail, metresini vurmak isterken kendisini vurdu

Bir çocuk ve bir sabıkali ölü olarak bulundu

Çarşıkçı'da Yolgeçen hanında terlikçi İsmail evvelce metresi olup eşyasını alarak kaçtığı iddia ettiği Bahadır kadına dün Sultanahmet'te tesadüf etmiştir. İsmail eşyalarını istemiş ve bu yüzden aralarında kavga çıkmıştır.

İsmail biçuğu ile kadını vurmak istediği sırada her nasılsa bıçak ken disinin sol memesi altına isabetle yaralanmış ve hastaneye kaldırılmıştır.

Bahtiyar da yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Bu çocuk kimin?

Dün Kasımpaşada aşklar mezarlığında tefessüh etmiş ve kısmen toprağa gömülü bir halde üç aylık bir çocuk cesedi bulunmuş ve tahkikata başlanmıştır.

Bir ceset bulundu

Beşiktaşta odun iskelesinde ve civar iskelelerde hammallık eden meşhur sabıkahlardan Yaşar, Rüstü, Mehmet isminde üç hırsız zabıta memurlarımız tarafından derdest edilmiş ve evrakla birlikte adliyeye verilmiştir.

Yakalanan serseriler

Alemdar polis merkezi mıntakası dahilinde icrayı faliyet eden sabıkahlardan Yaşar, Rüstü, Mehmet isminde üç hırsız zabıta memurlarımız tarafından derdest edilmiş ve evrakla birlikte adliyeye verilmiştir.

Orta mektep hocalığı imtihanları yapılıyor

Maarif vekâleti orta tedrisat umum müdürü Fuat B. dün Ankara'dan şehrimize gelmiş. Fuat Bey şehrimizde bir ay kaldıktan sonra avdet edeceklerdir.

Darülfünunda yapılmakta olan imtihanları da bir kaç güne kadar bitecek Fuat B. imtihan evrakını alarak Ankara'ya dönecektir. Dün de riyaziye zümresinden imtihan yapılmış ve 17 ilk mektep hocası imtihana dahil edilmiştir.

Milliyet

Asrın umdesi "Milliyet" tir.

7 EYLÜL 1931

IDAREHANE — Ankara cadde-
si No: 100 Telgraf adresi: Milliyet,
İstanbul.Telefon numaraları:
24311 — 24312 — 24313

ABONE ÜCRETLERİ

Türkiye için Haric için	
3 aylık	400 kuruş 800 kuruş
6 "	750 " 1400 "
12 "	1400 " 2700 "

Gelen evrak geri verilmez
Müddeti geçen nushalar 10 kuruş
olar. Gazete ve matbaaya ait işler
göçün müdüriyete müracaat edilir.
Gazetemiz ilanların mes'uliyetini
kabul etmez.

Bugünkü Hava

Dün azami hararet 32,
asgari 19 derece idi. Bu-
gün ruzgâr lodos hava
açıktır.

Yapma lisan meselesi.

Kardeşim Selâmi. Çok endişeli ve elemli bir za-
manıma tesadüf etmesine râğ-
man senin "Akşam," da bana
yazdığın çati ve batıcı yazıla-
ra cevap verişim onlardan ziyâ-
de sana ehemmiyet verdiğim
içindir. Yoksa, dikkat etmişsin
dir, ben pek gırtlığımı basıl-
mazsa cevap vermeyi isteyenler
den değilim. Zaten cevap olsun
para olsun elhâsıl verilebilecek
ne olursa olsun benden kolay
çıkamaz. Buna, yalnız na-
sihat bir istisna teşkil eder.

Sana söylesem de bilirsin
ki, ben iyi kötü, çok veya az ka-
hnaatinde müstakim olmayı her
şeyin üstünde tutar bir adam
çöldüğüm için benimle Falih
Rıfkı Beyin (Yapma kelime)
dâhikında birbirine uymayan
güçleri (Milliyet) sütunlarına
bderetmiş olmamızı bir garibe
yolarak zikretmekte pek mâna-
liyoktu. Neden? Çünkü evvelâ
ben fikir neşreden bir adam ol-
mak iddiasında değilim. Yani
kendi fikirlerim vardır ama
bunların başkaları tarafından
kabule değeri olan şeyler oldu-
ğunu aklından bile geçirmem
ve böylece çok rahat ederim.
Sonra da bir gazetenin ayrı ay-
rı sütunlarında imzalarla yazı-
şayanların böyle arka safta kal-
mış meseleler hakkında ayrı ay-
rı düşüncelerinde yolsuzluk
yoktur.

Zannederim sen de ayıpla-
mazsın: Ben yapma kelimeler-
in yaşayacağına ve lisanın bü-
nyesine girebileceğine kail değî-
lim. Burada yazmayı zait gör-
düğüm bir sürü misali yüz yüze
geldiğimiz zaman sana söyle-
rim. Benim, dil bahsini (islen-
miş sıgır dili) telâkî ettiğimi
zannedişine gelince; bu fena
bir buluş değildir. Yalnız dik-
kat etmişsin: Ben "görüştü-
ğümüz dil," hakkında yazı yaz-
mıştım. "Senin ve benim," sıgır

lîğımıza dair bir rivayet te yok
zannederim. Dilimizin is koku
lu olması da pek muhtemel
değil. Çünkü biz kurumlu mu-
harrirlerden değiliz. Yazında
hoşuma giden diğer bir cihet te
yapma kelimeyi kunduraya
benzetişimden tutturarak be-
nim ayaklarımla düşündüğümü
ileri sürmendir. Aziz kardeşim;
ben neler bilirim ki, kafasile
bile düşünemez. Ben eğer a-
yaklarımla düşünüyör veya o
tesiri yapıyorsam bunu bir ayıp
telâkî etmemelisin!. Ayağıle
yazı yazmanı acayıpten telâkî
edip para ile seyrettiriyorlar.
Benimki daha enteresan değîl
mi? Bunda işe feccat manzara-
sı verecek ne var? .

Gel gelelim: "Böbürlemek,"
kelimesinin tercüme edilip edi-
lemiyeceğine...

Sen, bunu — benim müsaa-
demle — (se pavaner) masta-
rile fransızcaya tercüme et-
mişsin. Bilsem sen de baktın
mı? Ben bu mastarı diksiyon-
erde aradım.

(Se pavaner) (tavus kuşu gi-
bi gezinmek) mânâsına geli-
yor. Biz de bunun mukabili (ku-
rum satmak) tir. Böbürlemek
değil. Böbürlemek, küçük ve
zaif bir şeyin bir işi bahane ede-
rek kuvvetli bir has tavurlar al-
masına ve iddialar yapmasına
derler. Görüyorsun ki; senin
bulduğun (se pavaner) onun
tercümesi değildir.

Mahaza, fransızca'yı veya di-
ğer bir lisanı türkçeyi bildiğim
kadar iyi bilmediğim için böbür-
lenmenin tam karşılığı olma-
cağını ciddi bir iddia olarak
ileri süremem. Lütfu ta-
vassutuna râğmen daha
fransızca karşılığı buluna-
mıyan böbürlemek ke-
limesi iyi intihap edilmiş bir
misal olmayabilir ama bu fena
intihap her lisanın bünyesinde
hususiyetini teşkil eden tercü-
mesi gayri kabul kelimelerin
mevcut olduğu hakikatini zayıf-
latmaz değil mi? Bana tekrar
cevap verip vermeyeceğini bil-
miyorum. Eğer cevap verisen
iki şeyi unutma: Birisi bana bir
kaç yapma kelime göster ki, li-
sanın yani halk dilinin bünyesi-
ne girip yerleşmiş olsun. İkinci-
si: Benden başka cevap ta bek-
leme!

FELEK

TEŞEKKÜR

Sevgili zevcim ve aziz pederimiz
Selânik egrafından merhum Mehmet
Ziya Beyin cenaze merasimine isti-
rak etmek ve ayrıca tahriren taziyet
etmek lütfunda bulunan zevati kira-
ma ayrı ayrı beyanî teşekkür etmeyi
teşekkürümüz mâni olduğundan teş-
ekkürün kabulünü rica eyleriz e-
fendim.

Refikası: Rukiye Ziya
Çocukları: Hayriye,
Nafiz, Emin, Sedat, Nafi

İrtihal

Nafia Nazırı merhum Mahmut
Paşanın haremî ve Paris Sefiri esba-
kı Salih Münir Paşanın validesi
Bider Hanım vefat etmiştir. Cenza-
sı bugün saat 12 de Beşiktaş'taki
hanelerinden kaldırılarak öğle na-
mazı Sinanpaşa caminde eda edil-
dikten sonra Yahya Efendiye nakle-
dilecektir.

Dil işleri: 7

Dil sadeleşmesi ve dil yenileşmesi

Mehmet Şeref Beyfendinin mektuplarına cevap

Çok sevgili ve saygıdeğer
amcacığım,

Mektubunuza hemen cevap
veremediğimi affettirmek için
ilk önce ellerinizden öperim.
Geçmiş ve toprağın karanlık
örtüsü altında kalan babamı
ve çocuğumu hatırlatan tat-
lı ve sevimli hitabınız yüreğim-
de çok canlı bir sevinç uyan-
dırdı.

Unutulmuş ve benden baş-
ka kimse tarafından hatırlan-
maz sandığım o zamanları ba-
na andırduğunuz için size can-
dan, yürekten teşekkürler ede-
rim .

Sizi ve beni uğraştıran çe-
tin dil davasına gelelim:

Kırk yıldan beri Türk dili-
nin öksüzlüğünü gidermek için
çalışan elleriniz nur olsun.
Öteden beri bu yoldaki tek tek
çalışmaların başarak ortaya
mal edilmediğine kederlenir,
dururum. Amasya müverrihi
Hüsametdin Efendinin, mual-
lim Vahyi Beyin, Hüseyin Kâ-
zım Beyin, Samih Rifat Bey-
in de bu yolda çalışmaları
varmış, fakat ne yazık ki, bü-
tün bunlar ya hiç ortaya konma-
mış, yahut yarım kalmıştır. U-
marım ki, sizin (Dilimiz
- Türkçe) eserimiz tam olarak
ortaya çıkar da hep faydalanı-
rız.

Türkçenin kendi başına bir
dil olduğu davasında, sanırım
ki, artık bugün kimse karşıma
za çıkmaz. Dünyada kendi ba-
şına tanınan bütün dillerde bu
(başına buyruk) luğu gösteren
neler varsa bunların hepsi türk-
çede de vardır. Bilebildiğimiz
tarih içinde türkçe, Çin, A-
cem, Arap, Rum, İtalyan,
Fransız... gibi birçok milletle-
rin dillerle münasebette bu-
lunduğu halde bile "benliğ,"
ni kaybetmemiştir. Bunlar ar-
asında yalnız Arap ve Acem
dilleri, kelimelerinden başka,
imlâ, istikak, tertip kaideleri
ni de dilimize beraber soktuğu
için türkçeye hayli zarar ver-
miştir. Fakat bunda bile cümle
teşkilatı bozulmadığı için asıl
türkçe gene "benliğ,"ni koru-
yabilmiştir.

Elimizdeki en eski Türk yazı-
sının içinde Arap ve Acem ke-
limeleri yoktur. (Orhon) abide
lerinde yalnız yazının dikine ya-
zılması gibi bir Çin izi görü-
yor. Fakat buna karşı içinde
Çin tutsaklığına karşı da baş-
kaldırma duyguları okunuyor.
Kudatubikilî te Arap ve Acem
kelimeleri azdır. Adeta yüzü
geçmez. Fakat vezin ve tarz, A-
rap ve Acem edebiyatından te-
sir duymaya başlandığını göste-
rir. Bundan sonra artık gittikçe
Arap ve Acem nüfuzu artar.

Bir yüz yıldan beridir ki, bu-
na karşı da baş kaldırdık. Mede-
niyeti artık Şarktan değil,
Garptan almağa başladık. Bu
halde medeniyet bağımız kal-
mıyan Arap ve Acemden de
yüzümüzü döndürmüş olduk.
Dilimizin "benliğ,"ni ve "baş-

na buyruk, luğunu yeniden an-
ladık. Uzun süren, zikzaklı bir
yol kovalayan yüz yıllık döğüş-
meden sonra işte bugün işin ba-
şına geldik. Lâtin aslından yeni
ve türkçenin kendi (ses düzeni)
ve (yapı düzeni) ne uygun bir
alfabe aldık. Bununla da geçmi-
sin bir çok kusurlarına, kaba-
hatlerine perde çekmiş olduk.

Şimdi köprünün başında dü-
şünüyoruz:

Bin yıldan beri dilimize gir-
miş ve kullanla kullanla âdeta
bu dilin malı kesilmiş olan ke-
limeler vardır. Duvar, heybe,
dülger, sokak, cadde, çarşı, bey-
gir, kitap, kalem, mürekkep, fi-
kir, hava...) gibi lâfları bugün
herkes söylüyor. Kimse bunla-
rın (divâr, aybe, dürtüger, suk
(veya) zulkak, câdde, çarşu,
bargir...) Arap ve Acem asıla-
rından geldiğini aklıma bile ge-
tirmiyor .

Bunları atalım da yerlerine
Türk köklerinden yeni kelime-
ler uyduralım diyecek ortada
kimse yoktur sanırım .

İşte benim (almış almış-
tır) dediğim kelimeler bu tür-
lü konuşma diline kadar girmiş
ve türkçeye geçen mal ola-
rak aslını unutturmuş olanları-
dır. Bu gibi kelimelerin türkçe-
nin ses ve yapı düzenlerine
mümkün olduğu kadar uyması
ni elbette isterim. Arada uyum-
u bulamazlar onlar da -başka di-
lerden gelen- (limon, kestance..
ilh) kelimeleri gibi müstesna-
lar arasında kalır ve dilin ben-
liğine ve başına buyrukluğuna
dokunmaz.

(Alman iyi almıştır) diye
bir düstur kabul etmedim. Ben
ce iyi olan sade (alman) değîl-
dir, (kazanılan) ve (benimseni-
len) dir. Yoksa kendilerine
Türk şairi, Türk âlimi demeye
bile utanarak (şuarayı rum) ,
(ulamayı rum) adını takınan
dedelerimizin kendi aralarında
uydurma bir yazı dili olarak
kullandıkları ve halktan kimse-
nin bir şey anlamadığı Arap ve
Acem alacasını iyi görmekten
çok uzaktayım .

Görüyorsunuz ki, saygıdeğer
amcamdan düşünüşçe pek ayık-
rı kalmıyorum. Ben de (Öz türk-
çe) ye doğru gitmek istiyorum,
fakat bu gidüşte bütün Türkiye
halkıyla beraber yürümek şar-
tıyle. Onları arkada bırakarak
bugünkü kullanıştan düşmüş
bir sürü kelimeyi dilimize al-
mak davasına kalkarsak eski
(Arap — Acem argosu) nun
yerine yeni bir (Uygur — Çä-
gatay argosu) çıkarmış oluruz
diye korkuyorum. Bunun için
de (Öz türkçe) ye halk dili yo-
lundan gitmeyi özliyorum.

Her zaman derin bilgi ve gör-
gülerinizle yol göstericiliğinizi
özliyerek ellerinizden öperim,
sevgili amcacığım.

İbrahim NECMİ

ÜSKÜDAR, Hâle Sinema-
sında KAMÇILI MEDENİ-
YET Duhuliyé 10 kuruştur.

Mektep ihtiyacı karşısında

Milliyet: Çocuk velilerinin bu müşkülünü hallediyor

Kız muallim mektebi

Bu sene mektebe talebe alınmıyor, müsabakanın neticesi de belli değil

Kız Muallim mektebi 63 senelik
vazisi olan bir ifran yuvamızdır.
Mektep 1285 tarihinde evlâ çarşın
bada nihari olarak tesis edilmiştir.
İlk zamanlar uzun seneler mektep
çok az talebe ile tedrisata devam
etmiştir. Mektep bilâhare Lâlelide
diğer bir müasit binaya nakletmiş
ve sonra da Çapada Münir Pş. ko-
nağına taşınmıştır. Mektep buraya
gelince leylî olmuştur.

Bu 1327 tarihine tesadüf etmek
tedir. Fakat bu konak 1334 tarihinde
yanmış ve yerine şimdiki yeni
bina inşa edilerek mektep binaya
çok müsait şekilde nakletmiştir.
Yeni bina mektep olarak inşa edil-
diği için her türlü tertibatı havi bu-
lunmaktadır.

Kız muallim mektebinin şimdiki
müdürü tecrübeli maarifçilerimiz-
den Hâlit Ziya Beydir. Mektep ilk
tesis edildiği zamanlar ve onu takip
eden uzun seneler sarıklı hocalar
tarafından idare edilmiştir.

Şimdi mektepte sekizi erkek ve
on ikisi hanım olmak üzere 20 kuy-
metli muallim vardır.

Sınıf ve talebe ededi

Heli bazında mektepte dokuz sıf-
mı vardır. Buna nazaran 4 şube
mevcuttur.

Talebe ededi 350 dir. Mektep bu
sene 89 mezun hanım vermiş ve bu
genç muallim hanımlarımızın hepsi
tayin edilmişlerdir.

Şimdiye kadar mektebin verdiği
mezun adedi ise 1770 dir.

Talebe alınmıyor

Bu sene mektebe talebe alınmı-
yacak, mevcut talebe kadrosu ile
tedrisata devam edilecektir. Birinci
sınıfta yalnız geçen seneden kalan
talebe ve tatbikat mektebinden ge-

çen talebe bulunacaktır.

Tatbikat mektebi

Mektebin yanında 5 sınıflı bir
ilk mektep vardır ki burası tatbikat
mektebidir. Talebe burada tatbikat
görmekte ve usulü tedris, mektep
idaresi burada tatbiki bir surette
gösterilmektedir.

Muallim mektebine girmek isteyenler

Maamafih kız muallim mektebi-
ne girmek isteyenlerin müsabaka im-
tihanları burada yapılarak Bursa
ve Edirne kız muallim mekteplerine
nakledilecektir. Müsabaka imti-
hanlarının neticesi henüz alınmamış-
tır. Müsabakaya 205 talip iştirak et-
miştir. Bunlardan muvaffak olanlar
gönderilecektir.

Ders 19 Eylülde

Mektepte ikmal imtihanları de-
vam etmektedir. 15 Eylülde bitecek-
ti. Tedrisata da 19 Eylülde başlan-
acaktır.

Buda Bir mesele

(Baş 1 inci sahitede)
Otobüs seferleri yapılması
düşünüldükten bu maddeye ista-
nat edilmiştir. Yalnız kayde
dilen seyri seferin karada da ya-
pılıp yapılamayacağı meselesi
mühemdir. Bunun için ayrıca
bir müracaat yapılması lâzım
geldiği kanaatinde olanlar var-
dır.

Aldığımız malûmata nazaran
şirket esas üzerinde Belediye
ile anlaşabildiği takdirde bu ci-
hetin halli için Hükûmete mü-
racaat edecektir.

Fransız murahhasının beyanatu

(Baş 1 inci sahitede)
kümeti bir takım mukabil tek-
liflerde bulunacaktır. Çünkü
Fransa hükûmeti hususi bir iktisadi
sisteme sahip bulunan
bir devletin — diğer hükûmet-
ler tarafından alınan müdafaa
tedbirleri yüzünden mazur bir
mevkie düştüğünü iddia etmek
le beraber — başka devletlerin
iktisadi sistemlerine hücum et-
mek için harici ticaret inhisarını
kendisine siper edilmesini
mümkün kılacak her türlü ha-
reketlerin önünü almağa çalış-
mağa azmetmiş bulunmakta-
dır..

Nihayet komisyon iktisadi
ademi tecavüz misaki projesi-
nin ve bu mesele hakkında Cem-
iyeti Akvam büyük meclisince
tasvip edilmek kaydı ihtirazi-
sile yapılması muhtemel di-
ğer teklifleri tetkik etmek üye-
re hususi bir komite teşkiline
karar vermiştir.

Komisyonun içtima devresi
nihayete ermiştir .

CENEVRE, 5 (A.A.) —
M. Marinkovitch, M. Flandin'in
Hoover teklifinin tatbikinden
müstahsel fedakarlıkları hükû-
metinin yüklenmeyeceğini söy-
lemiştir. Bunun üzerine her iki
nazır bu hususta beynelmilel
bir istişare ihtimalini derpiş et-
mişlerdir .

İşler çabuk Bitecek

(Baş 1 inci sahitede)
yüz yüz elliden fazla tahmin e-
dilmektedir. 15 Eylülde kadar
müracaat etmeyenlerin etabli
vesikası almak ve istemek hak-
kı sakit olmaktadır.

Garbi Trakya Türkleri
Alman malûmata nazaran
Garbi Trakya'da 90 bin kadar
Türk vardır.

Etabli Rumlar
Şimdiye kadar vesika almak
için komisyonu müracaat etmiş
olan Rumların mikdarı 70—80
bin tahmin edilmektedir.

İSTANBUL, 5 (A.A.) —
Muhtelit mübadele komisyonu
altıncı tâli komisyonu riyasetin-
den:

İstanbulda bulunan Türk
tebaas Ortodoks Rumlardan e-
tabli vesikası almak üzere İstar-
buldaki tali komisyonuna he-
nüz müracaat etmemiş olanla-
ra etablilik sıfatlarının tetkik
edilmesi için mezkûr komisyon-
un Mis sokağındaki kalemlerine
müstacelen müracaata da-
vet edildikleri ve kendilerine
verilmiş olan son mühletin on
beş Eylül 1931 tarihinde niha-
yet bulacağı hatırlatılır.
Bu tarihten sonra tâli komis-
yonu: artık etabli vesikası ver-
meyecektir.

SAHIR OPERETİ

Altı aydır hazırlanmakta olan bu
büyük operet pek yakında Beyoğ-
lunda temsil ediliyor. Morris Sova-
ye ve Janet Makdonald Aşk Resmî
Geştî ile şöhet kazandı. Para-
muntun bu büyük operetini Nevart
Suat Hanımla Cemal Sahir Bey
temsil edecektir.

Milliyet'in Edebî Romanı: 15

BAŞI DÖNÜKLER

İbrahim Necmi

Dar bir koridordan iki üç
adım atınca, iç içe iki odanın
bir araya gelmesi salona ben-
zetilmiş olan bir yere giriliyor
du.

Affedersiniz, salonumuz
öyle geniş, muhteşem salonlar-
dan değil, ama...

Neriman Cemşit Hanım,
"Muhteşem," sıfatının üzerine
hafifçe basmıştı. Ahmet Nebil
nükteyi anladı, fakat anlamamış-
mış gibi görünmek istedi:
— Estafurullah.. Pek güz-
zel..

— Sokrat'ın dediği gibi,
ev ne kadar küçük olsa hakiki
dostlara yeter. Değil mi?
— Şüphesiz, Hanımefendi..
— Annemi mi arıyorsunuz?

yemek pişiriyor..

— Aman, ne zahmet, efen-
dim, adeta mahcup oluyo-
rum .

— Sizi kocamla da tanış-
tırmak isterdim ama bugün
fevkalâde bir işi çıktı .
— İnşallah başka bir gün
tanışırız, efendim .

— Ey, anlatın bakalım, ge-
ce neden uyuyamadınız?

— Bilmem neden, bir tür-
lü uyukum tutmadı. Gözümü
kapatıyordum ama bir takım karış-
ık rüyalarla uyanıyorum. An-
cak sabaha karşı uyuyabilmiş-
tim .

— Karışık rüyalar ha? Bi-
lir misiniz, Nebil Bey, ben
cenle ilimlere adeta inanırım.
Rüyalarımı anlatın da size ta-

bir birini tutmaz şeylerdi ki
hiç biri de hafızımda kalmadı,
Hanımefendi.

— Vah, vah! Halbuki rüya
tabirinde de ne kadar severim.

— Hayret: Böyle şeylere
gerçekten mi inanırsınız?

— Siz inanmaz mısınız?
Ben hayatıma birçok defa fal-
ların, aynile çıktığına rast gel-
dim .

— Evet, bazan görülen bir
rüya aynile vukua geliyor. Ba-
zı kere falcılar da bir takım
şeylerle isabet gösteriyorlar.
Fakat bunlar tesadüf kabilin-
den..

— Hiç te değil. Bakın is-
pat edeyim: Verin bana sol
elinizi..

Ahmet Nebil titrek elini
uzatırken, Nimet Hanım içe-
riye girdi .

— Safa geldiniz, Nebil Bey.
— Teşekkür ederim, Han-
ımefendi, benim için yorul-
duğunuzu haber aldım.
— A! Yorulmak ne demek?

gecikti. Hemen yemeğe mi o-
turursunuz, yoksa Nebil Bey
biraz yorgunluğunu alsın mı?

— Ne dersiniz, Nebil Bey?
— Nasıl emrederseniz, Ha-
nımefendi..

— Biraz sonra, anne..

Nimet Hanım çıkınca Ne-
riman Cemşit Hanım, Ahmet
Nebilin sol elini iki elile tut-
tu, içini açtı, hafif hafif ok-
şar gibi dokunuşlarla çizgile-
rine baktı. Bu sırada, Neriman
Cemşit Hanımın eğilen başın-
dan, Ahmet Nebile dokundu-
rucasına yaklaşan vücudundan
en sevimli kokular yayılı-
yor, Ahmet Nebilin çarpın
yüreğinde bir gün evvelki ma-
ceranın hatıralarını canlandı-
rıyordu. Delikanlı gözü önün-
de eğilen bu başın güz, kıvrık,
kıvrık, siyah saçlarını koklama
mak için kendini zor tutuyordu.

Bu saçlar, bazen başın hare-
ketlerine uyarak kalkıyor, ade-
ta dudaklarına yaklaşıyor, son-
ra tekrar yerine oturuyor. Bu
maceralar hep bundan

Nebilin çenesini gıdıklıyordu.
— O! Ne interessant bir el!
Çok tuhaf!

— Neler görüyorsunuz, ba-
kalım, Hanımefendi?

Neriman Cemşit Hanım,
birden bire başını kaldırarak
Ahmet Nebilin gözlerine derin
derin baktı. Sonra nazlı nazlı
gözlerini süzerek:

— Neler, neler!.. Ama hep
sini size söylüyemiyecğim.

Cevabını verdi.
— O! Neden? böyle falcı-
lıkolur mu?

— Sizde çok kuvvetli bir
sevgi kabiliyeti var, Nebil Bey.
Hayat çizginiz her aşk çizgile-
rile karışmış. Ömrünüz sevda
ile geçecek, galiba..

— Ne garip! Ben ise sevgi-
ye çok kabiliyetim yok sanıyo-
rum.

— Yanlış! Siz sevgi için ya-
radılmışsınız.. Ne maceralar,
ne maceralar... Kendi hayatını-
zı yazsanız yüzlerce roman çı-
kabilecek...

di?
Neriman Cemşit gülümsiye-
rek bir kerre daha delikanlının
gözlerine baktı. İki çift gözün
bu ikinci defa çarpışması iki
gencin de yüreklerini hoplata-
cak gibiydi. Neriman Cemşit
Hanımın güz kırıpkı kara göz-
leri manyatizma etmek ister-
miş gibi Ahmet Nebilin göze-
lerine dikilmişti. Bu gözlerin
kapkara bebekleri sanki birer
ateş parçası gibi delikanlının
yüreğine kadar giriyordu. Bu
sihirbaz bakışının önünde Ah-
met Nebil gözlerini kırpmaya
mecbur kaldı.

— Hemen hemen başlamış-
gibi..

— Yok canım!

— Emin olun. Benim falım-
hiç aldamaz.

— İyi ama...

— Nebil Bey, için böyle in-
kâr eder gibi davranıyorsunuz.
Geçen gece Muhteşem Nihat
Hanımın süvaresinde sizin
için birçok maceralar başlama-
dı mı?

— Hemen hemen başlamış-
gibi..

olacak mı, Hanımefendi?
— Neden olmasın?
— Aman, anlatın bakalım,
ne olacak?

— Yo... Hepsini birden o-
lurmu? Şimdi yemek yiyelim
de..

— Canım, benim karnım hiç
aç değil..

— O! Ya bizim karnımız?
— Affınızı rica ederim. Hak
kınız var.

— Öyle ya! Siz bütün gece
uyumamışsınız. Sonra sabaha
karşı dalmışsınız. Geç vakta
kadar uyuduğunuz için daha a-
cıkamamışsınız..

— Evet, efendim.

